

Jaargang 13, nummer 3, oktober 2002

1. Prinsjesdag en de fiscaliteit

Hieronder enkele belangrijke voorgestelde wijzigingen per 2003 in vogelvlucht:

- de algemene heffingskorting en het maximum van de arbeidskorting worden verhoogd;
- de regeling voor de auto van de zaak wordt, wat betreft het meetellen van het woon-werkverkeer als privé kilometers, gehandhaafd op de regeling van 2002 en dus niet zoals gepland extra verzwaaard;
- er komt een begrenzing in de afschrijving van onroerende zaken. Waarschijnlijk moet bij de afschrijving rekening worden gehouden met de waarde stijging van de grond waardoor effectief veelal geen afschrijving zal kunnen plaatsvinden;
- de verschillende mogelijkheden van de zogenaamde willekeurige afschrijving worden gedeeltelijk afgeschaft dan wel "gerationaliseerd";
- de scholingsaftrek wordt versoerd. De extra aftrek voor 40plussers vervalt;
- de basisaftrek lijfrente ad €1.069 komt te vervallen, aftrek vanwege een geconstateerd pensioentekort blijft mogelijk;
- de heffingskorting voor maatschappelijke (groene) beleggingen en durfkapitaal worden afgeschaft. De vrijstelling box III blijft gehandhaafd;
- de feestdagenregeling ad €138 wordt afgeschaft;
- alle werknemersspaarregelingen (spaarloon, premiespaarloon) worden afgeschaft, de saldi betreffende de jaren tot en met 2001 vallen 1 januari 2003 in één keer vrij, het in 2002 gespaarde bedrag valt pas in 2004 vrij;
- ingevoerd wordt de zogenaamde levensloopregeling, een verloopspaarregeling uit het netto loon;
- de opbouw van het ouderdomspensioen wordt beperkt;
- afdrachtverminderingen lage lonen en langdurig werklozen wordt gefaseerd afgeschaft;
- andere afdrachtverminderingen in de loonbelasting worden versoerd;
- de maatregelen stimulering schone en zuinige auto's wordt beëindigd;
- de nihil heffing over groene stroom wordt omgezet in een verlaagd tarief.

Toekomstige (geplande) maatregelen:

- per februari 2004 vindt compensatie van het kwartje van Kok plaats;
- vanaf 2005 is nooit meer eigenwoning forfait verschuldigd dan aan hypotheekrente is betaald oftewel geen hypotheekrenteaftrek, dan ook geen eigen woning forfait;
- vanaf 2005 wordt de onroerende zaakbelasting afgeschaft waarbij compensatie van de gemeenten plaatsvindt via de algemene middelen. Effectief dus géén lastenverlichting;

- de inning van premies werknemersverzekeringen zal vanaf 2005 via de Belastingdienst plaatsvinden in plaats van via de Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen (UWV).

Commentaar:

Veel aftrekposten verdwijnen of er wordt in gesneden. Wat opvalt is het soort fiscale maatregelen dat verdwijnt of waarin wordt gesneden.. Veel hebben te maken met “het sturen” van belastingplichtigen in een door de overheid gewenste richting.

2. **Aftrekbeperking (financierings)kosten buitenlandse deelneming volgens de Advocaat-Generaal bij het EG Hof in strijd met EG Verdrag**

Een BV trok in 1993 bijna NLG 4.000.000 aan financieringsrente af in verband met de financiering van haar deelnemingen die buiten Nederland, maar binnen de Europese Unie waren gevestigd. De Belastingdienst weigerde deze aftrek omdat kosten van buitenlandse deelnemingen bij de Nederlandse moeder niet aftrekbaar zijn. Hof Arnhem was het daar mee eens. Belastingplichtige ging in cassatie bij de Hoge Raad. Deze besloot tot het stellen van zogenaamde prejudiciële vragen aan het EG Hof. De Hoge Raad wilde weten of het in strijd was met het EG Verdrag dat Nederland een aan belastingheffing onderworpen moedervernootschap alléén dan aftrek verleende van kosten die betrekking hadden op een deelneming indien deze deelneming winst behaalt in Nederland. Hierbij moet wel worden gerealiseerd dat de inkomsten ter zake van de deelneming onder de deelnemingsvrijstelling in Nederland niet belastbaar zijn. De Advocaat-Generaal bij het EG Hof heeft thans zijn conclusie uitgebracht. Hij acht de aftrekbeperking in strijd met het EG Verdrag met name het vrije verkeer van kapitaal.

Commentaar:

In ongeveer 80% van de gevallen volgt het EG Hof de conclusie van de Advocaat-Generaal. De kans is dus groot dat Nederland de aftrekbeperking voor kosten van buitenlandse deelnemingen ongedaan moet maken of de ongelijkheid moet opheffen. Dit vormt een probleem omdat dit de Nederlandse schatkist eenmalig €2 miljard en per jaar ongeveer €1 miljard gaat kosten. Gezien de huidige financiële situatie komt dit nu eufemistisch gezegd “niet zo goed uit”. Op het ministerie van Financiën wordt druk nagedacht over mogelijke reparatiewetgeving. Geopperd wordt om in alle gevallen de (financierings)kosten van deelnemingen niet meer aftrekbaar te laten zijn. Dit heft de ongelijke behandeling op. Ook een gedeeltelijke beperking van de deelnemingsvrijstelling is een mogelijkheid. Aspecten om, met name bij geplande overnames, rekening mee te houden.

3. VAMIL, EIA en MIA buiten toepassing vanaf 26 september 2002

De willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL), de energie-investeringsaftrek (EIA) en de milieu-investeringsaftrek (MIA) zijn zogenaamde gebudgetteerde regelingen en geen zogenaamde “open einde” regelingen. Zodra het vastgestelde jaarbudget aan belastingsubsidie wordt bereikt kan de staatssecretaris de faciliteiten opschorten. Vanwege de recente overschrijding van het budget zijn de faciliteiten met onmiddellijke ingang tot en met 1 januari 2003 gestaakt. Op Prinsjesdag is overigens reeds aangegeven dat deze faciliteiten beperkt worden.

Advies:

Indien mogelijk stel een kwalificerende investering uit tot nà 1 januari 2003. Doe deze in 2003 zo snel mogelijk en meldt deze ook tijdig aan. Dit uiteraard in verband met het budget in 2003.

4. Geen recht op zelfstandigenaftrek wegens te weinig uren besteedt aan de onderneming

De uren die de mevrouw A in 1997 besteedt aan bijscholing en vergaderingen worden slechts voor de helft in aanmerking genomen bij de beoordeling of A voldoet aan het zogenaamde urencriterium voor de zelfstandigenaftrek. Er moet voor deze aftrek ten minste 1225 uur werkzaamheden in de onderneming worden verricht. De onderhavige uren worden gelijkkelijk van belang geacht voor de onderneming van A én voor haar dienstbetrekking, aldus het Hof. A haalde door deze toerekening het urencriterium niet.

5. Premie-bij-indiensttreding-methode is niet strijdig met goed koopmansgebruik of met wet

De kogel is definitief door de kerk! Ook de Hoge Raad heeft vastgesteld dat voor de waardering van in eigen beheer gehouden pensioenverplichtingen tegen de toepassing van de fiscaal gunstige premie-bij-indiensttreding-methode geen bezwaar bestaat.

6. Meegefinancierde oversluitkosten hypotheek aftrekbaar

Voor meegefinancierde oversluitkosten van een (hypothecaire) eigenwoning lening heeft de staatssecretaris vooruitlopend op een wetswijziging goedgekeurd dat op 31 december 2000 bestaande schulden die zijn aangegaan ter betaling van oversluitkosten, onder de Wet Inkomstenbelasting 2001 op dezelfde wijze worden behandeld als een eigenwoning lening. De rente op het leningdeel van de nieuwe lening die ziet op de afkoopsom van de oude lening (boeterente) is dus aftrekbaar. Deze goedkeuring geldt alleen voor zover de oversluitkosten verband houden met schulden die zijn aangegaan ter verwerving dan wel voor verbetering of onderhoud van de woning die op 1 januari

2001 reeds een eigen woning vormden.

7. **BTW-aftrek op auto-, reis- en verblijfkosten ingetrokken**

Indien een werknemer zijn eigen auto gebruikt voor werkzaamheden ten behoeve van zijn werkgever en daarvoor een kostenvergoeding per kilometer ontvangt, mag de werkgever een forfaitair percentage van de vergoeding als voorbelasting in aftrek brengen. Het EG Hof besliste op 8 november 2001 dat die aftrekregeling in strijd was met de zogenaamde Zesde BTW-Richtlijn. De staatssecretaris heeft naar aanleiding daarvan deze regeling ingetrokken. De staatssecretaris heeft daarnaast ook de aftrekregeling ingetrokken waarbij een forfaitaire aftrek voor door een werkgever aan zijn werknemers verstrekte kostenvergoedingen voor reis- en verblijfkosten mogelijk was. De aftrekregeling voor autokosten en de aftrekregeling voor reis- en verblijfkosten lijken volgens de staatssecretaris zozeer op elkaar dat ook de aftrekregeling voor reis- en verblijfkosten gezien het arrest van het EG Hof niet kan worden gehandhaafd. Het gewijzigde regime is op 1 oktober 2002 in werking getreden.

8. **Strafrechtelijke vervolging en fiscale vervolging (= boete) en de samenloop**

X was door de strafrechter veroordeeld tot een gevangenisstraf van achttien maanden voor het opzettelijk onjuist en/ of onvolledig doen van aangifte inkomstenbelasting 1990 tot en met 1995 en de vermogensbelasting 1991 tot en met 1996 en het in strijd met de waarheid opgeven dat hij niet in Nederland woonachtig zou zijn geweest. In december 1994 werd aan X een navorderingsaanslag inkomstenbelasting 1989 uitgereikt van bijna NLG 3.000.000 met een boete van 100%. Het Hof besliste ook dat een boete van 100% in beginsel terecht was. Aangezien de gevangenisstraf die X had uitgezeten betrekking had op 1990 tot en met 1996 was dit geen belemmering voor het opleggen van een boete over 1989. De boete werd alleen met 25% verminderd omdat ertussen het opleggen van de aanslag en de uitspraak inmiddels 7,5 jaar waren verstreken.

Commentaar:

Dit is een uitspraak op het snijvlak van Belastingrecht en Strafrecht. Het gaat hier overigens om een oude zaak. Tegenwoordig pakt men een en ander slimmer/ professioneler aan. De tactiek is om voor één enkel belastingjaar strafvervolging in te stellen wegens “valsheid in geschrifte” waarop overigens een maximale gevangenisstraf staat van vier jaar. Voor de overige belastingjaren worden navorderingsaanslagen inclusief boetes opgelegd. Op deze wijze wordt de totale straf zwaarder, immers er zal een hoger bedrag aan boetes verschuldigd zijn. Kan of worden deze boetes niet betaald dan zal “gijzeling” plaatsvinden. Effectief dus (extra) gevangenisstraf.

9. Alimentatie betaling aftrekbaar ondanks voortbestaan van gemeenschap in goederen

Belanghebbende X en zijn echtgenote zijn in 1997 overeengekomen tijdelijk gescheiden te gaan leven. In zijn aangifte inkomstenbelasting 1998 claimt X een aftrek van NLG 52.113 wegens betaalde alimentatie. In 2000 volgt de ontbinding van het huwelijk van X. In geschil is of de betaling in 1998 aftrekbaar is als persoonlijke verplichting. De betaling van X aan zijn echtgenote is aftrekbaar als alimentatie ondanks het feit dat zij nog in gemeenschap van goederen getrouwd zijn. Vaststaat immers dat X en zijn echtgenote in 1997 duurzaam gescheiden zijn gaan leven en dat deze situatie is blijven bestaan tot de ontbinding van het huwelijk in 2000. Verder heeft de inspecteur niet betwist dat de echtgenote van X de gelden voor haar levensonderhoud heeft aangewend.

10. Belangrijke wijzigingen Wet Inkomstenbelasting 2001

De Staatssecretaris van Financiën heeft het wetsvoorstel Vervolgwijzigingen in samenhang met de Belastingherziening 2001 naar de Tweede Kamer gestuurd. Het wetsvoorstel bevat onder meer de volgende belangrijke wijzigingen:

- Verlaging urencriterium voor de zelfstandigenaftrek bij zwangere ondernemers;
- Bij een geruisloze terugkeer uit de BV wordt voorgesteld de voortzettende aandeelhouders niet in aanmerking te laten komen voor de faciliteiten voor startende ondernemers in de inkomstenbelasting;
- Door een aanpassing in het overgangsrecht is de vrijstelling voor op 14 september 1999 bestaande kapitaalverzekeringen in box III nu ook formeel overdraagbaar tussen fiscale partners;
- Het verkrijgen of het hebben van rechten uit een optieovereenkomst zal gelijk worden gesteld met het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan de eigen vennootschap of aan de onderneming van een verbonden ondernemer. Voorgesteld wordt deze maatregelen in werking te laten treden op het moment waarop dit wetsvoorstel naar de Tweede Kamer is gezonden;
- De terbeschikkingstelling van vermogensbestanddelen door buitenlands belastingplichtigen aan een in Nederland gevestigde onderneming of vennootschap zal op dezelfde wijze worden behandeld als binnenlands belastingplichtigen die een vermogensbestanddeel ter beschikking stellen, de binnenlandse belastingplicht wordt hiermee definitief geregeld;

11. Besluit over hypotheekrenteaftrek bij leningen van ouders aan kinderen

Indien een kind dat nog bij zijn ouders inwoont, een woning koopt en (een deel van) de aankoopssom van de woning van zijn ouders leent, geldt in principe een aftrekbeperking voor de periode dat het kind een gezamenlijke huishouding voert met zijn ouders/geldverstrekkers. De staatssecretaris heeft een besluit gepubliceerd waarin hij goedkeurt dat de aftrekbeperking niet geldt voor de rente over de lening voor de nieuwe woning indien de nieuwe woning voor de geldlener een eigen woning is en de geldverstrekkers en de geldlener géén gezamenlijke huishouding voeren in de nieuwe woning.

12. Violist was in dienstbetrekking van orkest

Violist X werkte van 22 november 1999 tot 28 november 1999 ter vervanging van een vast lid van een orkest mee aan een productie van dat orkest. De Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen (UWV) was van mening dat X in die periode verplicht verzekerd was, omdat X bij het orkest in dienstbetrekking werkzaam was. Rechtbank Den Haag stelde het UWV in het gelijk. X stelde in hoger beroep dat het UWV onvoldoende rekening had gehouden met het incidentele karakter van de werkzaamheden. Er was volgens X slechts sprake van een overeenkomst van opdracht. De Centrale Raad van Beroep besliste dat voldaan was aan de drie vereisten voor de aanwezigheid van een privaatrechtelijke dienstbetrekking. X moest zijn werkzaamheden voor het orkest *persoonlijk verrichten* en werd daarvoor door het orkest *betaald*. Ook was er volgens de Centrale Raad sprake van een *gezagsverhouding*. X kon aan de productie waaraan hij meewerkte geen eigen invulling geven en moest zich houden aan de aanwijzingen van het orkest.

Commentaar: Formeel correct echter het gaat om slechts zes (!) dagen premieplicht. De proceskosten zullen een veelvoud van het premiebedrag zijn geweest.

13. Naheffingsaanslag overdrachtbelasting en boete voor inbouwapparatuur

BV X kocht in april 1998 een aantal woon- en winkelpanden. BV X voldeed de 6% overdrachtsbelasting over een deel van de koopsom. Het resterende deel had volgens haar betrekking op roerende zaken, waarover geen overdrachtsbelasting verschuldigd is. BV X had namelijk ook douchecabines en inbouwapparatuur in keukens overgenomen. Die zaken waren volgens de Belastingdienst, vanwege hun verbondenheid met de hoofdzak, onroerend geworden. Er werd dan ook een naheffingsaanslag opgelegd van NLG 19.500 met een boete van 25%. BV X was het met de inspecteur eens dat de douchecabines geen roerende zaken waren, maar bleef van mening dat zij de inbouwapparatuur terecht als roerend had aangemerkt. Hof Den Haag besliste dat de inbouwapparatuur als onroerende zaken moesten worden aangemerkt. Het Hof handhaafde tevens de boete. Het standpunt van BV X dat geen overdrachtsbelasting was verschuldigd, was volgens het Hof geen “pleitbaar standpunt”.

BV X had het zich redelijkerwijs bewust moeten zijn dat niet van roerende zaken kon worden gesproken. Het was aan grove schuld van BV X te wijten dat aanvankelijk tot een te laag bedrag aan overdrachtsbelasting was voldaan.

Commentaar:

De belangrijkste conclusie uit deze uitspraak is en daarom is hij ook opgenomen, dat mits er sprake is van een zogenaamd “pleitbaar standpunt” er geen boete verschuldigd is. In casu was daar overigens voor de duidelijkheid geen sprake van.

14. Belastingplichtigen tevreden over algemeen functioneren Belastingdienst

In de zogenaamde Fiscale Monitor worden de resultaten neergelegd van een jaarlijks onderzoek naar onder meer de tevredenheid van belastingplichtigen over het functioneren van de Belastingdienst. Uit de Fiscale Monitor 2001 blijkt dat belastingplichtigen positief in hun oordeel zijn over het functioneren van de Belastingdienst. Verder bleek dat men zeer tevreden was over de aangiftdiskette inkomstenbelasting 2001, maar niet zo tevreden over de papieren aangifte. Voorts is gebleken dat de tevredenheid over de brieven en de telefonische bereikbaarheid van de Belastingdienst ten opzichte van 2000 is afgenomen.

15. Slechts één verzuimboete bij het niet tijdig indienen van een gecombineerd aangiftebiljet

Bij het niet tijdig doen van de aangifte inkomstenbelasting 1998, de aangifte Vermogensbelasting 1999 en de aangifte Wet Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen (WAZ) 1998 door middel van één gecombineerd aangiftebiljet kan de inspecteur ook slechts één verzuimboete wegens het te laat indienen van de aangifte opleggen. Dit heeft Hof 's-Gravenhage aangegeven. X had drie keer aangifte gedaan door middel van één aangifteformulier. Hij heeft niet binnen de gestelde termijn van de aanmaning aangifte gedaan. De Belastingdienst had bij het vaststellen van de aanslagen, volgens het Hof ten onrecht, drie keer een verzuimboete opgelegd. Dit werd door het Hof teruggebracht naar slechts één verzuimboete.